

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610-186
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

27.04.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 30/03/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1826790 sayılı yazınız. 7/41950
b) 30/03/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1826809 sayılı yazınız. 7/41952
c) 30/03/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1826832 sayılı yazınız. 7/41956
ç) 01/04/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1827601 sayılı yazınız. 7/41957
d) 02/04/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1828355 sayılı yazınız. 7/41963
7/41964
7/42069
7/42075
7/42172
7/42176
7/42304
7/42408

6K 130

6K 131

6K 138

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d)'de kayıtlı yazıyla iletilen Kocaeli Milletvekili Mühür KANKO'nun 7/41950, İstanbul Milletvekili Namık TAN'ın 7/41952, İzmir Milletvekili İbrahim AKIN'ın 7/41956, İstanbul Milletvekili Suat ÖZÇAĞDAŞ'ın 7/41957, Uşak Milletvekili Ali KARAOBA'nın 7/41963, Tunceli Milletvekili Ayten KORDU'nun 7/41964, Burdur Milletvekili İzzet AKBULUT'un 7/42069, Düzce Milletvekili Talih ÖZCAN'ın 7/42075, Balıkesir Milletvekili Turhan ÇÖMEZ'in 7/42172, Tekirdağ Milletvekili Cem AVŞAR'ın 7/42176, Zonguldak Milletvekili Deniz YAVUZYLMAZ'ın 7/42304 ve Niğde Milletvekili Ömer Fethi GÜRER'in 7/42408 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (20 Sayfa)

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ CEM AVŞAR'IN 7/42176 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımız 2024-2028 Stratejik Planına yönelik hazırlık çalışmaları kapsamında öncelikli olarak program ve alt program analizi, uygulanmakta olan stratejik planın değerlendirilmesi, mevzuat analizi ile üst politika belgeleri ve paydaş görüşlerinin analizi gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda 94 bin 747 iç paydaş ile 16 bin 726 dış paydaşın planın gelişimine yönelik görüşü alınmıştır.

Bu hazırlık sürecini takiben Bakanlığımız 2024-2028 Stratejik Planı'nda yedi amaç, bu amaçlar altında beş yıllık hedefler, bu hedeflerin ölçülmesine ilişkin performans göstergeleri ve hedefleri gerçekleştirmeye yönelik somut adımların yer aldığı stratejiler yer almaktadır. Ayrıca, hedeflerin beş yıllık perspektifte yaklaşık maliyetlerinden yola çıkılarak tahmini kaynak ihtiyaçları hesaplanmıştır. Planda yer alan amaç ve hedeflerin gerçekleşme durumlarının takip edilebilmesi için "Stratejik Plan İzleme ve Değerlendirme Modeli" oluşturulmuştur.

Bakanlığımız Stratejik Planı'nda yer alan hedeflerin gerçekleşme durumları, Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığınca her yıl yayımlanan idare faaliyet raporlarında yer almaktadır. 2025 yılına ait gerçekleştirmelere yönelik T.C. Millî Eğitim Bakanlığı 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporu, Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığının "<https://sgb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-bakanligi-idare-faaliyet-raporlari/icerik/497>" başlıklı internet adresinde kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bakanlığımız Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda fiilen görev yapan Türkiye geneli rehber öğretmen ve psikolojik danışman sayısı: 1.397 olup öğrenci sayısı 71.332'dir. Rehber öğretmen ve psikolojik danışman başına düşen öğrenci sayısı 51 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye geneli okullarda fiilen görev yapan rehber öğretmen ve psikolojik danışman sayısı 44.228'dir. Bakanlığımızca atama izni verilen öğretmen kadrolarının/pozisyonlarının dağılımı yapılırken ve alan bazlı kontenjan sayıları tespit edilirken öncelikle öğretmen istihdamında güçlük çekilen ve kalkınmada birinci öncelikli yerler olmak üzere Bakanlık tarafından uygulanan eğitim politikaları da dikkate alınarak, alanlar bazında öğretmen ihtiyacının toplam öğretmen ihtiyacına oranı doğrultusunda ilk atama kontenjanı tespit edilmektedir.

Okullarda şiddeti önlemeye yönelik politikalar bütüncül bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı'nda güvenli okul ikliminin oluşturulması, öğrencilerin psikososyal gelişimlerinin desteklenmesi ve önleyici rehberlik hizmetlerinin güçlendirilmesi temel öncelikler arasında yer almaktadır.

Bu çerçevede;

"Amaç 4 Farklılıkları dikkate alan bir özel eğitim ve rehberlik anlayışıyla öğrencilerin, eğitim ve yaşam süreçlerindeki potansiyellerini en üst düzeye çıkaracak ve özel gereksinimli bireylerin toplumla bütünleşmelerini sağlayacak bilgi ve beceriler ile ilgi ve yetenekleri doğrultusunda gelişimlerini destekleyecek fiziki, beşerî ve teknolojik imkânları artırmak.

Hedef 4.3 Akademik, sosyal, duygusal ve mesleki gelişim alanlarında sunulan rehberlik hizmetleri desteklenecektir

S-4.3.3 Gelişimsel, önleyici ve iyileştirici psikososyal destek çalışmaları kapsamında öğrencilere yönelik düzenlenen eğitimler yaygınlaştırılacaktır." ifadeleri yer almaktadır. Ayrıca;

“Amaç 7 Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda fiziki ve teknolojik altyapısıyla güçlü, nitelikli personelle eğitime erişimi ve eğitimde kaliteyi artıracak, etkin ve hesap verebilen kurumsal yapıyı geliştirmek.

Hedef 7.4 Yol gösterici ve önleyici rehberlik anlayışı ön plana çıkarılarak düzeltme, iyileştirme ve geliştirmeyi esas alan bir anlayışla denetsel ve hukuksal hizmetler etkin bir şekilde yürütülecektir.

S-7.4.2 Kurumsal rehberlik ve teftiş hizmetlerinin etkin sunumunu sağlamak üzere okul ve program türlerine bağlı ihtisaslaşmış insan kaynağının yapısı ve niteliği geliştirilecektir.

S-7.4.3 Rehberlik ve teftiş faaliyetleri, okul ve kurumların geliştirilmesini ve iyileştirilmesini sağlayacak şekilde kurumsal ve konu esaslı olarak yürütülecektir.” strateji ile okul ortamlarında risklerin erken tespiti ve gerekli müdahalelerin zamanında yapılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda Bakanlığımız tarafından okul güvenliği; yalnızca fiziki tedbirler değil, rehberlik hizmetleri, psikososyal destek mekanizmaları, risk tarama ve önleyici müdahale süreçlerini kapsayan bütüncül bir yaklaşımla ele alınmaktadır.

Söz konusu stratejik hedefler çerçevesinde Bakanlığımızca 26.08.2024 tarih ve 2024/56 sayılı “Okullarda Şiddetin Önlenmesi Genelgesi” yayımlanmış, bu doğrultuda okul ve kurumlarda görev yapan 44.228 rehber öğretmen/psikolojik danışman, özellikle şiddet aktarımının önlenmesi ve olumsuz yaşantıların oluşmasını engellemeye yönelik faaliyetler yürütmektedir.

Bu kapsamda; şiddete maruz kalan öğrenci ve gençlerimizin hangi yetkili mercilere başvurabileceği konusunda bilgilendirme, rehberlik ders saatleri içerisinde öfke ve kontrolü konularında bilgilendirme çalışmaları, zararlı alışkanlıklar, risklerden korunma, şiddet ve saldırganlığın nedeni, öfke kontrolü, iletişim, stresle başa çıkma yöntemlerini kavrama ve sorun çözme becerileri kazandırma gibi konularda öğrencilere yönelik bilgilendirici çalışmalar yapılmaktadır.

Şiddeti önleme çalışmaları öz farkındalık, sosyal farkındalık, öz yönetim, ilişki becerileri ve sorumluluk alma başta olmak üzere sosyal ve duygusal becerilerinin gelişmiş olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu kapsamda öğrencilerin iş birliği yapma, etkili öğrenme, toplumsal yaşam, aile yaşamı gibi alanlarda yeterli olabilmelerini sağlayan, başarı için önemli rol oynayan ve akademik başarıyı destekleyen yönlerini geliştirmek için sosyal duygusal beceri programları hazırlanmıştır.

Öğrencilerin Sosyal Duygusal Becerilerini geliştirmek amacıyla;

- Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde tüm öğrencilere yönelik sosyal duygusal beceri programı,
- Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde risk altındaki öğrencilere yönelik sosyal duygusal beceri psikoeğitim programı,
- Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde yüksek risk altındaki öğrencilere yönelik sosyal duygusal beceri bireysel müdahale programı,
- Öğretmenlere yönelik öğrenci temelli sosyal duygusal beceri programı,
- Sosyal duygusal becerilere yönelik kuramsal bilgiye dayalı kitap,
- Sosyal Duygusal Oyunlar kitapçığı,
- Öğrencilere yönelik afiş içerikleri,
- Öğretmenlere yönelik rehber/broşür ve sunu içerikleri,
- Velilere yönelik rehber/broşür ve sunu içerikleri hazırlanmıştır.

Okullarda görevli psikolojik danışman/rehber öğretmenler bu çalışmaları yürütecek yeterliliğe lisans eğitiminde kazanmaktadır. Ancak mesleki gelişim çalışmaları kapsamında

şiddet, akran zorbalığı, yaşam becerileri, psikososyal destek gibi farklı konularda Bakanlığımızca yapılan eğitimler yolu ile de desteklenmektedir.

Ayrıca 395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na göre verilen koruyucu ve destekleyici tedbir kararlarından biri olan danışmanlık tedbiri, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocuk hakkında mahkeme ya da hâkim tarafından verilen koruyucu ve destekleyici tedbir türlerinden biridir. Danışmanlık tedbirinin temel amacı çocuğun ailesi yanında ve kendi sosyal çevresinde korunmasını sağlamak veya çocuk hakkında verilen tedbir kararlarının uygulanması sırasında çocuğu ve bakımından sorumlu olan kimseleri desteklemek ya da uygulanması muhtemel tedbirler hakkında bilgilendirmektir.

Danışmanlık tedbiri kapsamında suça sürüklenen çocuğu, aileyi ve çocuğun bakımından ve eğitiminden sorumlu kişileri bir arada, sistematik bir şekilde ele alarak suç ve mağduriyetin tekrarlanmasını engellemek üzere riskleri ve koruyucu önlemleri değerlendiren ve çocuğun sağlıklı gelişimini destekleyen psikososyal ve eğitsel destek hizmetleri uygulanmaktadır.

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri kapsamında, öğrencilerin gelişimsel ihtiyaçlarının belirlenmesi ve risk durumlarının erken dönemde tespit edilmesine yönelik çeşitli izleme, değerlendirme ve risk tarama çalışmaları yürütülmektedir. Bu çalışmalar; okul rehberlik servisleri tarafından bireysel görüşmeler, gözlem, ölçme araçları ve rehberlik programları aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri kapsamında Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda öğrencilerin gelişim özellikleri, ihtiyaçları ve olası risk durumlarının belirlenmesine yönelik sistematik çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda sınıf rehber öğretmenleri ile rehber öğretmen/psikolojik danışmanların iş birliğinde öğrencilerin bireysel özellikleri, gözlem ve görüşmelerden elde edilen bilgiler ile okul kayıtları dikkate alınarak sınıf ve okul risk haritaları oluşturulmaktadır. Hazırlanan bu haritalar aracılığıyla risk altında olabilecek öğrenciler erken dönemde belirlenmekte ve gerekli önleyici rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri planlanmaktadır.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği doğrultusunda her eğitim öğretim yılında sınıf rehber öğretmenleri tarafından hazırlanan sınıf risk haritaları rehberlik servisi tarafından birleştirilerek okul risk haritası oluşturulmakta ve bağlı bulunan Rehberlik ve Araştırma Merkezlerine iletilmektedir. Bu süreçte öğrencilerle ilgili gözlem, bireysel görüşmeler, öğretmen ve veli görüşleri ile okul kayıtlarından elde edilen veriler dikkate alınmakta; elde edilen sonuçlar doğrultusunda okul düzeyinde koruyucu ve önleyici çalışmalar planlanmaktadır.

Türkiye genelinde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri, okul ve kurumlarda görev yapan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar aracılığıyla yürütülmektedir. Öğrenci sayıları ve okul türlerine bağlı olarak değişiklik göstermekle birlikte bu hizmetler aracılığıyla öğrencilerin gelişimsel ihtiyaçlarının desteklenmesi, risk durumlarının erken dönemde belirlenmesi ve güvenli okul ikliminin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Davranışsal risk taşıdığı tespit edilen öğrenciler için Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri kapsamında izleme ve destek mekanizmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda sınıf rehber öğretmenleri ile rehber öğretmen/psikolojik danışmanların iş birliğiyle öğrencilerin gelişim özellikleri, ihtiyaçları ve risk durumları dikkate alınarak sınıf ve okul risk haritaları oluşturulmakta; risk altında olduğu değerlendirilen öğrenciler için uygun rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri planlanmaktadır.

Risk altında olduğu belirlenen öğrenciler için akran zorbalığı ve şiddetle mücadele başta olmak üzere öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerini geliştirmeye yönelik farkındalık

programları, psikoeğitim programları ve gelişimsel önleyici çalışmalar uygulanmaktadır. Bu kapsamda akran zorbalığına maruz kalan ve zorbalık davranışı gösteren öğrencilere yönelik ayrı ayrı hazırlanan psikoeğitim programları aracılığıyla öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmeleri, empati kurabilmeleri, öfke duygularını yönetebilmeleri ve kişilerarası ilişkilerde problem çözme becerileri kazanmaları amaçlanmaktadır.

Psikoeğitim programlarının uygulanması sürecinde veya sonrasında ihtiyaç duyulması hâlinde rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından öğrencilere bireysel psikolojik danışma hizmeti de sunulmaktadır. Ayrıca öğrencilerin şiddet, öfke kontrolü, iletişim, stresle başa çıkma ve sorun çözme becerilerinin geliştirilmesine yönelik bilgilendirme ve destek çalışmaları yürütülmekte; öğrenci, öğretmen ve velileri kapsayan farkındalık faaliyetleri ile güvenli okul ikliminin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Öte yandan Bakanlığımızca ücretsiz şekilde dağıtılan ders kitapları ve eğitim araçları; 14.10.2021 tarihli ve 31628 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliğinin 6.maddesi gereğince anayasa ve diğer mevzuata uygun, bilimsel yeterliğe uygun, eğitim ve öğretim programının amaçları ve kapsamını karşılayacak şekilde, eğitim ve öğretim programının bütünleşik yapısına uygun, öğrencilerin bilgi ve beceri düzeylerinin ölçülmesi ile biçimlendirici ve geliştirici ölçme ve değerlendirme etkinliklerini içerecek şekilde, dil ve anlatım yeterliği taşıyacak şekilde, görsel tasarım ve içerik tasarımı öğrenmeyi destekleyecek nitelikte ve öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun, dersin türüne ve içeriğine göre yaş/sınıf seviyesine uygun olarak etkili bir öğrenme-öğretme sağlayacak nitelik ve nicelikte elektronik içeriğe sahip olacak şekilde hazırlanır. Bununla birlikte ders kitapları ve eğitim araçlarının hazırlanması, incelenmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinde kullanılan ve Talim ve Terbiye Kurulu tarafından 15.10.2024 tarih ve 117172165 sayılı Kurul Mütalaası ile uygun bulunan “TYMM Ders Kitapları ve Eğitim Araçlarının İncelenmesinde Değerlendirmeye Esas Olacak Kriterler ve Açıklamalar” içerisinde yer alan ilgili maddeler aşağıda yer almaktadır:

- İçerikte eğitim öğretim programına uygun olarak ilgili ünite/tema/öğrenme alanlarının bağlamı göz önünde bulundurularak psikolojik, fiziksel, sözlü ve siber zorbalıkla mücadele durumlarına yönelik yazılı ve görsel unsurlara yer verilmelidir.
- İçerikte tarafsızlık ilkesi gözetilerek kişileri ve toplulukları aşağılayıcı, dışlayıcı, etiketleyici veya aşırı yüceltici ifadeler bulunmamalıdır.
- İçerik öğrencilerin adalet bilinci ve hakkaniyet duygusunu geliştirecek ahlaki değerleri benimsemeleri ve pekiştirmelerini, millî birlik ve beraberliğe katkı sorumluluğunu içselleştirmelerini sağlayacak bir işlev görmelidir.

Bu doğrultuda, ders kitapları ve eğitim araçlarında akran zorbalığı ve siber zorbalıkla mücadele konularına yalnızca yüzeysel bir biçimde değil; öğrencilerin gelişim düzeyleri, içinde bulundukları sosyal çevre ve öğrenme bağamları dikkate alınarak bütüncül ve sistematik bir yaklaşımla ele alındığı görülmektedir. Söz konusu içeriklerde, öğrencilerin zorbalık türlerini tanımaları, bu durumlara karşı farkındalık geliştirmeleri ve uygun mücadele etme stratejileri kazanmaları hedeflenmekte; aynı zamanda empati, saygı, sorumluluk ve adalet gibi temel değerlerin içselleştirilmesine katkı sağlayacak etkinlik, metin ve görsel unsurlara yer verilmektedir. Bununla birlikte, içeriklerin tarafsızlık ilkesi doğrultusunda kurgulanması, herhangi bir birey ya da grubu dışlayıcı veya etiketleyici söylemlerden uzak durulması ve kapsayıcı bir dilin benimsenmesi, öğrencilerde sağlıklı sosyal ilişkilerin gelişmesini destekleyen önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Bu kapsamda, ders kitaplarının yalnızca bilgi aktaran araçlar olmanın ötesine geçerek, öğrencilerin güvenli, saygılı ve etik bir öğrenme ortamı inşa etmelerine katkı sunan rehber niteliği taşıdığı ifade edilebilir.

Okullarımızdaki güvenlik tedbirlerinin, koruyucu ve önleyici yaklaşımla sürekliliğinin sağlanması, gerekli önlemlerin aksatılmadan alınması amacıyla, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği arasında imzalanan; “Çocukların Eğitim Süreçlerinin Güvenliğine İlişkin Koruyucu Önleyici Hizmet ve Tedbirlerin Artırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü”nün amacı; çocuklarımızın eğitim süreçlerinin güvenliğini sağlamak üzere onların her türlü suç ve zararlı alışkanlıktan uzak tutulması ile korunmasına yönelik Bakanlıklar arası yükümlülüklerin etkinlik ve verimliliğinin değerlendirilmesini sağlamak ve bu değerlendirme süreçleri çerçevesinde ilgili tarafların iş birliği ve koordinasyonunda koruyucu, önleyici eğitim ve güvenlik tedbirlerinin yeterli seviyede alınmasını, bu yolla çocuklarımızın bedensel, zihinsel, duygusal, sosyal ve ahlaki yönden nitelikli eğitim almış sağlıklı bireyler olarak yetiştirilmesini desteklemektir. “Çocukların Eğitim Süreçlerinin Güvenliğine İlişkin Koruyucu Önleyici Hizmet ve Tedbirlerin Artırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü” gereği, her yıl eylül ve şubat ayında kaymakam/vali başkanlığında il/ilçe protokol yürütme kurulunca yapılan toplantılar sonucu okul güvenliği kapsamında alınan kararlar doğrultusunda o yıl içerisinde alınacak tedbirler ve yapılması gereken çalışmalar belirlenmektedir.

Yapılan toplantılar sonucu okul güvenliği kapsamında alınan kararlar doğrultusunda, Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı 2025-2026 eğitim öğretim yılı öncesinde okullarımıza görevlendirilecek *okul kolluk görevlisi* ve *güvenli eğitim koordinasyon görevlisi* sayılarını belirlemek ve hangi okullarda görevlendirme yapılması gerektiğini tespit amacıyla *Okul Durum Değerlendirme Ölçeği* geliştirerek tüm okullarımız değerlendirilmiş ve öncelikli okullarımız belirlenmiştir.

Değerlendirmeye bağlı olarak, 2025-2026 eğitim öğretim yılı için; okullarda sabit görev yapmak üzere *okul kolluk görevlisi*, okulda okul yönetimi ile sürekli iletişim halinde olacak *güvenli eğitim koordinasyon görevlisi* ve okulda, giriş-çıkış saatlerinde görevli *Ekipler* görevlerini sürdürmektedir.